

T.B.M.M.

CUMHURİYET HALK PARTİSİ

Grup Başkanlığı

Tarih : 26.3.2016

Sayı : 395

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye'deki mülteci çocukların sorunlarının ve uğradıkları hak ihlallerinin araştırılması için Anayasa'mızın 98'nci, TBMM İçtüzüğü'nün 104'üncü ve 105'nci maddeleri kapsamında Meclis Araştırması açılması konusunda gereğini saygılarımızla arz ederiz.

Elif Doğan TÜRKMEN

Adana Milletvekili

Candan YÜCEER

Tekirdağ Milletvekili

Onursal ADIGÜZEL

İstanbul Milletvekili

Nurhayat Altaca KAYISOĞLU

Bursa Milletvekili

Fatma Kaplan HÜRRİYET

Kocaeli Milletvekili

Cemal Okan YÜKSEL

Eskişehir Milletvekili

Bülent Y. Behlasoğlu
GİRESUN

Kamile Özyay Sindir, İzmir
Ahmet AKIN
Balıkesir, Mv

Bülent ÖZ
Ganakkale

Tunç USTA
ÖZKAN YALIN Marmara
USAK

A circular official stamp of the T.B.M. Cumhuriyet Halk Partisi (CHP) 1923, Grup Başkanlığı. The stamp features the text "T.B.M." at the top, "CUMHURİYET HALK PARTİSİ" around the perimeter, "CHP" in the center, "1923" below it, and "GRUP BAŞKANLIĞI" at the bottom. Two five-pointed stars are positioned on the left and right sides of the stamp.

GEREKÇE

Türkiye, bugün itibariyle dünyada en büyük mülteci ve sığınmacı nüfusuna sahip ülke konumundadır. Suriye’de yaşanan iç çatışmalar sonrası, 2011 yılının Nisan ayından itibaren Türkiye’ye yönelen göç sonucu, ülkemiz Mart 2016 itibariyle 2 buçuk milyonu aşkın Suriyeli mülteciye ev sahipliği yapmaktadır. Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği’nin (BMMYK) verilerine göre, 3 Mart 2016 tarihi itibariyle Türkiye’de bulunan kayıtlı Suriyeli sayısı 2 milyon 715 bin 789’dur. Şubat 2016 itibariyle, Türkiye’de doğan Suriyeli çocuk sayısı 152 bindir ve bu sayı her gün katlanarak artmaktadır. Bununla birlikte, 18 Mart 2016 tarihinde Brüksel’de gerçekleşen zirvede AB ile varılan anlaşma sonucunda, yüz binlerce yeni sığınmacı ve mültecinin de Türkiye’ye gelmesi öngörülmektedir.

Türkiye’de bulunan Suriyeli mültecilerin yarısından fazlasını 18 yaşının altındaki çocuklar oluşturmaktadır. Çocuklar arasında önemli sayıda “refakatsiz” ya da anne ya da babasından birini kaybetmiş son derece travmatik ortamlardan gelenler bulunmaktadır. Gündem Çocuk Derneği tarafından hazırlanan raporda vurgulandığı üzere, mültecilik durumunun kendisinin pek çok zorluğu ve hak ihlalini beraberinde getirdiği düşünüldüğünde, özellikle çocukların çok boyutlu bir dezavantajlılığa maruz kaldığı ortadadır. Söz konusu raporda da belirtildiği üzere, her ne kadar Türkiye’nin de taraf olduğu Birleşmiş Milletler (BM) Çocuk Haklarına dair Sözleşme, çocuğun yaşama, korunma ve katılım hakkı başlıklarıyla özetlenebilecek çocuğun insan haklarını koruma altına alsa da, Suriyeli mülteci çocukların eğitim, barınma, hareket özgürlüğü, ayrımcılıktan korunma, cinsel istismar ve sömürüden korunma hakkı gibi temel insan hakları ihlal edilmektedir.

ECPAT International ile birlikte Uluslararası Çocuk Merkezi tarafından hazırlanan, “Çocuğa Karşı Ticari Cinsel Sömürü ile Mücadele Türkiye Durum Raporu”, Suriyeli mülteci çocukların zorla evlendirilmesi, fuhuşa zorlanması, üçüncü ya da dördüncü eş olarak satılması gibi cinsel sömürü amaçlı çocuk ticaretine maruz bırakıldığını ortaya koymaktadır. Raporda, Türkiye’deki Suriyeli mülteci çocukların yaklaşık yüzde 4,5’inin evlendirildiği ifade edilirken, Türkiye’nin cinsel sömürü amaçlı çocuk ticaretine karşı mücadeledeki çalışmalarının yetersizliğine vurgu yapılmaktadır. Kilis’te Suriyeli çocukların ikinci, üçüncü eş olarak satıldığına yönelik açıklamalar da bu vurgunun gerçek hayattaki tezahürü olarak karşımıza çıkmaktadır.

Farklı ulusal ya da uluslararası sivil toplum kuruluşları tarafından yayımlanan raporlar, işçi olarak çalıştırılarak istismar edilen mülteci çocuk sayısının her geçen gün arttığını ortaya koymakta, mülteci çocukların eğitim ve sağlığa erişim konusunda ciddi sıkıntılar ile karşı karşıya olduğunu göstermektedir. Çocuk işçiliğinin, ucuz işgücü nedeniyle özellikle Suriyelilerin yaygın yaşadığı yerde arttığı bilinmektedir. Öte yandan, ortaya konulan bazı araştırmalar Ankara gibi büyük şehirlerde sokakta mendil satarak ya da kâğıt toplayarak çalışan Suriyeli çocukların sayısında artış olduğunu ortaya koymaktadır.

Kamplarda kalan mülteci çocukların eğitim ve sağlık hizmetlerine erişim durumu, kamp dışındakilere oranla daha iyi olsa da toplam Suriyeli mülteci nüfusunun yüzde 90'ının kamp dışında yaşadığı düşünüldüğünde, kamp dışında yaşayan çocukların önemli bir oranı sağlık ve eğitim hizmetlerinden yararlanamamaktadır. Türk Tabipler Birliği'nin 2016 "Savaş, Göç ve Sağlık" isimli raporunda dikkat çekildiği üzere, kamp dışında yaşayan çocukların önemli bir oranı kayıtlı olmadığından sağlık hizmetlerinden yararlanamamakta ve aşı kartlarının olmaması nedeniyle aşıları yapılamamakta, yaşam koşulları kötü, altyapısı olmayan evlerde yaşayan mülteci çocuklar, ciddi bulaşıcı hastalık riski taşımaktadır. Öte yandan, İnsan Hakları İzleme Örgütü'nün Kasım 2015 "Türkiye'deki Suriyeli Mülteci Çocukların Eğitime Erişiminin Önündeki Engeller" raporunda vurgulandığı üzere, Türkiye'deki Suriyeli çocukların büyük çoğunluğu mülteci kamplarının dışında yaşıyor ve bunların eğitime erişim konusunda ciddi sıkıntıları mevcut. Raporda, 2014-2015 yılında kamp dışında yaşayan çocukların yalnızca %25'inin okula gittiği, 400 binden fazla Suriyeli çocuğun okula gitmediği ifade edilmektedir. Suriyeli çocukların özellikle Türkçe bilmemekten kaynaklı ciddi okullaşma sorunları yaşadığı belirtilmektedir. UNICEF Türkiye'nin son açıklamalarına göre ise, Türkiye'de 1 milyon 420 bin Suriyeli çocuk olduğu, bu çocukların 850 bininin okul çağında ve okula gitmeyen 500 bin çocuk olduğu ifade edilmektedir.

Bu bağlamda, hâlihazırda bulunan mülteci nüfusunun yarısından fazlasını oluşturan çocuk nüfusunun sorunlarının tespit edilmesi, maruz kaldıkları insan hakkı ihlallerinin ortaya çıkarılması ve bu ihlallere karşı gerekli politikaların belirlenmesi amacıyla Anayasa'nın 98, TBMM İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri uyarınca bir Meclis Araştırması açılmasını arz ve talep ederiz.

